

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dies Espanya: una pesseta.  
Espanya: dues pessetes.

Redacció i Administració

General Barceló, —1.—2.ª

PALMA DE MALLORCA

# LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes a n-es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol, Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Plassa del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brosca.—Llibreria d'Alomar y Fontdevila Brosca.

## Parla En Revenjoli. Escoltan i oïren Mansbelletes de Pollensa

Son unes mansbelletes que no's donen per aplaudir com ses d'ets altres pobles, sino per fer vermeyes ses galtes des qui no fan bonda, des qui fan malcriadeses. I com ets anticlericals aqueixa setmana passada en feren ben poca de bonda i moltes de malcriadeses, no vos dic res si se'n han gonyades un bon ratx de mansbelletes de Pollensa.

Vaja, idò, si los n'arrambam unes quantes a s'Animalot pudent, a s'Injusticia, a El Ideal, a s'Obrer Balear, i an ets altres marxandos d'anticlericals, que les haurien de passar tots a ses mines des sofre.

I

### Arròs a grumayons

E-hi va ferm devers Portugal ab sa República que tenen. I no son sols es monàrquies i sa gent d'Esglesia que no n'están contents; només e-hi están es qui manetjen sa pella p'és manec. Son moltíssims es republicans i sobre tot es socialistes que'están fets uns Nerros contra sa ditxosa República, perque, en lloc d'esser se compostes gens ses coses de com tenien Rey, seson ospyades més; fins i tot es queviures han pujat; i es jornalers i feyners campen tan prim o pitjor que abans de sa República.

Aquesta setmana passada e-hi va haver un rebumbori a Lisboa, sa capital, per amor de que s'oli i ets altres comestibles han pujat uns cosa feresta. Es poble s'avalotà i se'n anaren devant ses Corts alsant la ciutat. Es Ministres i diputats sortiren, i se'n dugueren uno siulada horrorosa, i no sols siulos, sino pedres i altre bescuyt per l'estil. Figura si'n deu estar gayre contenta sa gent des Ministres i diputats de sa República! I ses sancs anaven tan remogudes, que sa Guardia Municipal volgué posarhi orde, i sa multitut la va fer recular. Hagueren de sortir escuadrons de cavalleria per apacivarho.—I quant a sa Capital succeexen aquexes coses, ¿qu'ha de succeir a ses altres bandes?—; Pero mirau qu'es mester esserho carabassens per anar a creure que sa nació s'ha de compondre, i han de fogir tots es mals i han de comparèxer tots es bens, just si's lleva'l Rey i se posa República! ¡Axò es sa toxarrudesa des nostros republicans! ¡Es que tots están dexats de sa má de Deu! ¡Ell se'n apiat! ¡Amén!

II

### S'Animalot pudent

Ja recordareu que sa derreria d'abrikil va prometre no ocuparse pus d'

En Revenjoli, i que no permetria que negú, en no esser En Pinyol pinyoltsim, se'n ocupás demunt ses seues columnes. Va durar unes quantes setmanes que hu fé tenir ver, pero a-poc a-poc ha anat oblidant tal aropòsit, i ara fa setmanes que's pot dir que no té altre tema més qu'En Revenjoli, dientli ses mil llástimes, ses mil grosseries, insolencies i infamies; però, axò sí, no posantse may a tir d'una querella criminal. Es prou malestranyat per vomitar infamies, pero també prou vil i prou covart per no anomenar pessa i per que ses persones decentes qu'insulta, li puguen trobar es golès.

Mos surt dissapte passat demanantmos que trobam d'un es ordes que diu qu'ha donades el Bisbe de Barcelona respecte de certs capellans.—Lo que trobam, jo gran Animalot! que'l Bisbe de Barcelona es seus motius tendrá per passar ses ordes que ha pessades, guardarem com de caure d'anarlo a criticar. ¿Qui som noltros, qui es s'Animalot pudent per anar a donar llistons an el Bisbe de Barcelona ni a cap altre Bisbe?

Un pitja-olives de Manacor envia a dir a s'Animalot que no li agrada gens gens a ell i a altres amics seus es llenguatge i sistema de batallar d'En Revenjoli.—No mos vé gens de nou. Pero ¿ereu aquex pitja-olives assoleyat que noltros may hem duyta idea de donarli gust a ell ni an es seus amics, tau potenes com ell? En camvi an es públic se veu que li agrada prou es llenguatge i sistema de batallar d'En Revenjoli. Basta dir que desde que parla En Revenjoli demunt La Aurora, aqueixa ha aumentat tant de subscriptors qu'ara en té cinc vegades més que no'n tenia abans de qu'En Revenjoli hi parlás. ¿Que li assembla an aquex pitja-olives assoleyat?

III

### Covardia republicana

Es paperot republicá de Ciutat posasa dissapte un articletxo que ratja veri i malanansa i mentides a roys contra En Maura, tractantlo d'assassi i de sanguinari, suposant que negú el pot veure, que tothom clama venjan-sa contra ell.—Germanet, ¿qui us ha enganat? Axò sou voltros republicans, socialistes i demés repussay revolucionari; pero voltros no sou Espanya ni d'un bon tros. Si hu fósseu, haurieu tomada sa Monarquia; haurieu feta sa Revolució. Com no l'heu feta i voltros metexqs heu tocat ab ses mans que no la poreu fer, es que només sou quatre gats i un boy. Espanya sap qui sou voltros, i per axò no vos dexa entrar, i sap qui es En Maura, i per axò conta En Maura ab so partit de Govern més fort d'Espanya. No, Espanya no hu creu qu'En Maura sia cap assassi, cap sanguinari. ¿Quina sanc

ha escampada? ¿qui ha assassinat?—¿I teniu sa poca alatxa, jo escriguedoretjos de El Ideal! d'anar a retreure En Ferrer com una de ses víctimes d'En Maura? ¿Que En Ferrer va esser victima de ses «seues glorioses idees»? Sí, e-hu eren «glorioses» a sa manrevés ses idees d'En Ferrer, Capitá de lladres, incendiari i assassins, que deya qu'havien de matar tots es Militars, tots es capitaiistes, tots es capellans, frares i monjes; que cercava trecents homos per anar a matar sa familia Rey al i tots es Ministres; que deya que hi havia qu'arrasarho tot i destruirho tot; que va promoure i dirigir sa setmana trágica, aquella revolució infame, aquella obra de bandetjats, lladres, incendiari, profanadors de cadavers i assassins, qu'ocasioná sa mort a més de cent persones, i deshonorá Barcelona i aborroná'l mon. Axò eren ses «idees glorioses» d'En Ferrer! ¡An axò diuen «idees glorioses» es republicans: robar, calar foc, matar, profanar cadavers, causar sa mort de més de cent persones! Sí, axò son ses glories des republicans: «glories» de lladres, incendiari i assassins. No'n tenen d'altres. ¡Bon profit los fassen!

Pero ¿i que té que veure En Maura ab sa mort d'En Ferrer? ¿Va esser ell que li firmá sa sentència de mort? No; va esser es Tribunal Militar. ¿Com donen, idò sa culpa an En Maura? Ah! es que 's periodistes republicans, per defogir de sa ley de Jurisdiccions, perque si tractaven d'assassi es Tribunal Militar que firmá sa sentència de mort, aquella ley les aplegaria de ple en ple, i s'hi posarien sa má—tiren sa somada demunt En Maura perque llavó comandava. ¿No es axò una vilesa, una covardia, una indignidad, una canallada? Idò axò es lo que fan es republicans en lo d'En Ferrer contra En Maura. Ah... valents! Ah... cavallers!

IV

### ¡Altre pic Mestre Biel!

Es paperot republicá de Ciutat avuy haurá publicat un articletxo sobre sa República de Mestre Biel de la Mel, aquell des doys i de ses senayetes. ¡Es segur que será cosa bona! Prometem donarli un encals dissapte qui vé, si Deu ho vol i som vius. Ja feya estona que no era sortit el gran Biel demunt es paperots anticlericals de Mallorca!

V

### ¡Ja hi anau calsat per avgo!

Per vos parlam jo insigne Director des paperot El Ideal! que dissapte passat sortiu com un pinyol de cirera contra En Revenjoli per lo que vos diguérem sobre ses virollades qu'enflocáreu demunt es nostro paperot

día 22 de juliol contra ses nostres meritíssimes Monjes. Anau tan tapat tan calsat per avgo ab sa vostra rabiosa passió anticlerical, qu'arribau a s'estrem de dir que ses nostres Monjes no tenien dret a concórrer a sa Festa Escolar. ¡Quina travelada més feresta! ¡pobres genoyos vostros! De manera que ses monjes ni ses seues alumnes no tenien dret a assistir a sa Festa Escolar? Idò ¿per que vos les posáreu, día 22 de juliol, com uu pedás brut perque s'abstienien d'assistirhi, perque havien dit que no hi assistirien? ¡De manera que vos llavó les déyeu es nom des porc perque no volien fer lo que vos deys qu'era contra sa ley? I ¿qui vos entén, germanet? ¿Vos enteneu vos metes?—¿Vol dir ses Monjes no tenien dret a assistir ab ses seues alumnes a sa Festa Escolar? ¡Quina llástima que vos no fósseu de sa Junta Organizada, i axí al manco hu haurieu pogut fer avinent a ses altres digníssimes persones que la formaven! Perque aquelles digníssimes persones cridaren ses Monjes com ses altres Mestres, contant qu'assistirien a ta Festa fent grans esforços per que hi assistissen. ¡De manera qu'aquelles digníssimes persones, segons vos, no sabien que duyen entre mans! ¡no sabien que ses Monjes, segons sa ley, no porten assistir a sa Festa Escolar i qu'era trepitjar sa ley es qu'elles e-hi assistissen! ¡De manera que vos ara les feys an aquelles digníssimes persones de sa Junta Organizada, uns trepitjadors de sa ley! ¡No estau vos mal trepitjador de sa vostra... seriedad! ¡Ja hu val ab aquest Director esveuvat des paperot republicano de Ciutat! Si no li criden ¡aley! no es que no s'ho meresca. ¡Bon repunyal de llana que no fa mal!

VI

### Li feym veure estels de bell de dia

An es paperot republicá de Ciutat. Després de publicar, dissapte, s'article contra En Revenjoli qu'acabam de posar en solfa, etziba llavó un mot a un des seus colaboradors, negantse a publicarli un articletxo contra 's metex Revenjoli. I ¿sabeu per que? Perque diu qu'En Revenjoli es «un mentider» un «sensa-vergoya», un «ruin canalla», i que «pot esser que'l sorprenquen i li escupin a sa cara»—Es qui ha escrites aquexes bestieses contra En Revenjoli, no té més que llengo. I si no, que provi lo contrari. Fa estona que 's de El Ideal varen escriure que merexiem una puntada de peu. Les diguérem que les esperávem per que venguessen a pegarlamos. Encara no se son acostats. Suposam qu'axò altre d'escupirmos pe'sa cara, será lo metex: vérbola anticlerical.—¿No es ver que fa moltes de riayes qu'un periódic, després

de publicar un article contra una persona, diga llavó tot seguit que no'n vol publicar un altre contra sa metexa persona perque aquesta no merex més que's despreci? Idó ¿per que publicáreu es primer, grans capverjos de *El Ideal*? ¡Més serenidat! homos sants de Deu! ¿Com no hu veys que no fa.... senyor, contradirvos tan baldrumerament? ¿O es qu'aquex articletxo que deys que no voleu publicar, es tan desgavellat i sense cap ni peus com es d'aquell cap-esforat de N<sup>a</sup> *Ad-sum* de Sóller, que voltros metexos véreu que no porien anar ni ab rodes; i, per no publicarlos, posáreu s'excusa de que no tenieu lloc per tal articletxo? ¡Qualsevol cosa de meissions qu'es per axó que ara tampoc publicau aquex cocòrum que vos han enviat sobre alló d'*ets Hostalets*!

## VII

## Es veynats son a dur oli.

Axò's diu com un s'alaba a sí metex, en vista de que'ls altres no allarguen es coll en alabar-lo. Axí n'hi pren an es paperot republicà de Ciutat, quemos fa a sebre qu'ell, *El Ideal*, es «un des setmanaris més considerats i llegits de s'illa de Mallorca». Axò serà sens dupte dins sa *Redacció* de tal paperot; perque lo que's diu fora de sa *Redacció*, fa tant de paper com En Palou a Sa Pobla. ¡Si molts d'amics nostros moltes de vegades mos han dit que'l dexássem córrer perque no pagava's tir, ni tenia més inportancia que sa que noltros li dávem rebamentlo. Noltros sols el rebatem p'es vot que tenim fet de donar ventim a tot paperot que s'alsi dins Mallorca contra Deu i ses coses de Deu.

## VIII

## Odien Espanya

Si, es socialistes espanyols odien Espanya, fan sempre sa causa des contraris d'Espanya. ¿En voleu una mostra? La mos dona s'*Obrer Balear* dissapte passat. Dins un articletxo estúpit sobre s'acció militar d'Espanya an el Marroc, entre altres moltes mentides i desbarats sobre's *modus vivendi* qu'Epanya i França acaben de concordar por fogir de confictes, que s' francesos mos movien, diu es paperot socialista qu'Espanya s'es doblegada a tot lo que volia França. Axò es una mentida i una infamia. ¿Qui no sap que lo que va caure més tort a França, va esser qu'Espanya ocupás Larache i Alcazarquivir, i que tot d'una es periòdics francesos juraven y perjura ve que en via neguna consentiria ni toleraria França tal ocupació d'Espanya? ¿Qui no hu recorda an axó? Idó bé, ab aquest *modus vivendi* França respecta sa nostra ocupació de Larache i Alcazarquivir. ¿Qui pot negar qu'axó es vn èxit, un triuñ d'Espanya? ¿Com no hu veuen es socialistes espanyols? Si hu veuen, no hu volen confessar; més ben dit: e-hu veuen, i los ne sap un greu de l'ànima. Ells lo que voldrien qu'Espanya fés uy, que totes ses nacions la tractasen a puntades de peus.

Si, tant es socialistes com es republicans espanyols mouen tant d'al-

guer contra s'acció militar d'Espanya an el Marroc, perque no poren consentir qu'Espanya ab sa Monarquia haja de créxer gens i haja de cobrar prestigi devant ses altres nacions an es nord d'Àfrica. Ells lo que voldrien qu'Espanya ab sa Monarquia no fés més que pegar trevelades i tomverses i que totes ses altres nacions la tractassen a cosses i en fessen tres dies. Si es socialistes i republicans veuen ben clar que s'acció militar d'Espanya an el Marroc dona importancia a l'Espanya, es un gros benefici per Espanya bax de molts de conceptes, i qu'axò es un èxit de sa Monarquia. Per axò, el dimoni los s'en da, i fan se fel, i treuen foc p'es caxals.

¿Qui hu dupta que sa guerra de Melilla l'any 1909 va alsar es nom d'Espanya moltissim devant ses altres nacions, que no s'ho creyen qu'Espanya fos capaç de fer lo que va fer, d'imposarse an es riffenys i de subjectarlos i consolidar el seu domini fins a Zeluan? ¡Si va créxer es prestigi d'Espanya, fins an es punt de que França s'en posá gelosa! Idó aquella guerra tan gloriosa per Espanya, es republicans i socialistes la presenten com una taca, com una ignominia, com un afronta. Es natural: per ells e-hu es. Com estan venuts an ets inimics d'Espanya, com odien ab tota sa seua ànima l'Epanya monárquica, i veuen que sa companya de Melilla de 1909 va esser un gran èxit de l'Espanya monárquica, per axò en retxen ses espases i no's treuen paraula bona d'aquella campanya. ¡No son més que carn venuda! ¡Traïdors! més que traïdors a la Patria!

## IX

## Poca alatxa i cinisme

Axò es lo que demostrá dia 29 de juliol s'*Animalot pudent* ab un articletxo qu'entaferrá an es seus lectors contra D. Antoni M.<sup>a</sup> Alcover i En Revenjoli, tractant de presentar un i altre com-e renegats de s'*integrisme*, com-e traydors de sa causa de Deu i de l'Esglesia, i que no cerquen més que sa seua honra i profit particulars. De D. Antoni M.<sup>a</sup> Alcover diu que, quant era integrista, no poria menjar ni fava-parada, que's moria de fam. ¿En dona cap prova de axò s'*Animalot pudent*? Tant com sa coa des mox! Es una solemne mentida que'l senyor Alcover haja campat prim may ni haja patida fam en tots es dies de la seua vida. Axo sols e-hu pot dir un mentider i un desenfreit.—I s'*Animalot pudent* diu aquexa partida de mentides i d'infamies per defensar es partit de Deu, «s'unic partit d'orde» que, segons ell, e-hi ha dins Espanya, es «partit integrista». ¡Pobre partit integrista si no tenia altres puntals ni altres defensors que s'*Animalot pudent*, es paperot que an es metex número deya que sa Confessió, la Santa Missa, el Purgatori i l'Infern no son més qu'invencions i farses des capellans, i que feya mentidera la Sagrada Biblia, inspirada per l'Esperit Sant, p'el metex Deu! ¿No es ver que té molta de gracia qu'un paperot axí s'alsi a defensar «es partit de Deu» contra D. Antoni M.<sup>a</sup> Alcover i En Revenjoli, i doni an aqueys dos llis-

sons de catolicisme i d'amor i abnegació a favor de sa pureza de doctrines i de l'Esglesia de Deu? Si, es paperot que té's seu fundador i director espatriat per fogir de s'acció de la Justicia, condemnat com está per estafador, es paperot que fa mentider l'Esperit Sant, que diu que sa Confessió, sa Missa, el Purgatori i l'Infern no son més qu'invencions i embuys des capellans,—aquest paperot dona llissons a D. Antoni M.<sup>a</sup> Alcover i an En Revenjoli d'amor a sa causa de Deu, d'abnegació i desinterés per la santa Esglesia! ¿S'es vist may res més ridícul, res més potenc?—I ¿qui es qu'escriu aquexes barbaridats aqueixes infamies contra D. Antoni M.<sup>a</sup> Alcover i En Revenjoli? Ah! es un estrumbol, un cinic, un gran poca-vergonya qu'ha escandalisat casi sempre allà ont ha estat, pe'sa seua conducta esquinsada contra el sisè manament, pe'sa seua falta absoluta de respecte a totes ses coses respectables. Es un cinic un desvergonyt, qu'ha feta sempre sa prova des ruc en tots es càrrecs qu'ha exercits, que no ha provat en lloc, i que allà ont caplleva actualment, perque ja no té altra banda aont anar ni'l vol negú en lloc, es sa pedra d'escàndol pe'ses ànimes pures i...pe'ses impures. ¡Un'eyna, un estrumbol d'aquesta classe es que mos surt demunt s'*Animalot pudent* a donar llissons a D. Antoni M.<sup>a</sup> Alcover i an En Revenjoli d'amor i adhesió an es «partit de Deu» i a sa pureza de doctrina i d'intenció en sa defensa de l'Esglesia! ¡O metje animalenc! ¡abans d'aficarvos a curar ets altres, mirau si vos curau qualche mica a vos metex! ¡No hi bovetjeu gayre ab En Revenjoli, qu'ó bé sabeu vos que vos ne pot treure moltes de braguetes, i d'aquelles més brutes i més pudentes! ¡No'l toqueu an aquex vesprer, si no voleu que s'afuu i vos dex com sa pell d'un tambor!

## X

## Cultura republicana

A Madrit s'altre dia un politic portuguè, Homem Cristo, que primer era republicà, i devant ses grans barbaridats i infamies de sa Republica portuguesa, ha renegat de republicà, volgué donar a s'Ateneu una conferencia sobre sa verdadera situació de Portugal bax de sa República. S'Ateneu es es centre intel'lectual de més pretensions d'Espanya. Ets ateneistes sempre's son avanats de que a sa seua tribuna se porien defensar totes ses idees, i que's qui anaven a escoltar, guardaven sempre sa correcció més gran. Idó bé, se presenta Homen Cristo a sa tribuna de s'Ateneu i comensa sa seua conferencia. I ¿que fan es republicans que hi eren anats a escoltar? Se posaren a cridar i a siular, movent un avalot espantós. Es de sa Junta de s'Ateneu s'hi posen p'es mig, fent tot quant sabien per que's republicans callassen; pero tot va esser lladrar estels dins un bassiot: es republicans no s'aturaven de moure avalot contra's conferenciant, Homen Cristo, que no tengué altre remey qu'aplegar i anarse'n. Axo es sa cultura i sa tolerancia des republicans!

## XI

## Es gros axi metex!

E-hu es grosset. Després de molts de mesos de no anomenarmos may es paperot d'En J. Moya, retreu ets elogis que noltros hem fets d'En Miquel Febrer, Retgidor des nostro Ajuntament, perque té's bon gust d'anar a ses processons, i de Mestre Bartomeu Guixó, per que com-e membre de sa *Junta Organisadore de sa Festa Escolar* autorisá que a dita *Festa* hi haugués tres actes relligiosos. Es paperot lerrouxista diu que aquelles alabances nostres son prova de que En Febrer i Mestre Guixó son uns republicans sospitosos que no se'n poren fiar. Noltros tenim per sistema alabar totes ses coses bones que's fassen, sia qui sia es qui les fassa. Axo vol el Papa. Hem dit i tornam dir que's republicans que no fassen d'anticlericals, no les consideram inimics nostros ni molt manco.—Es paperot lerrouxista mos acusa de «defensors de cacies i esplotadors». Veyam, ido, si es capaç de citarmos quin «cacie» i quin «esplotador» hem defensat may. En camvi noltros li provarem qu'es ell, es paperot lerrouxista, es qui defensa i té per Deu «es cacies» ni ets «esplotadors» més grossos de Espanya. ¿Aont e-hi ha «cacies» ni «esplotadors» més desenfreits que's caporals lerrouxistes? ¿Aont e-hi havia hagut may un «cacie» més despoita, més autócrata qu'En Lerroux? ¿Qui s'es sabut aprofitar de sa beneytura i bobianeria des seus per omplirse ses butxaques i ferse una gran fortuna, com En Lerroux? I ¿tindrà cara En J. Moya per venir a parlar-mos de «cacies» i d'«esplotadors»? ¿Qui no recorda ses fuyes que mesos enrera dedicaren an En J. Moya persones tan poc sospitoses com D. Andreu Galmés i Mestre Antoni Amer «Garanya» Aquests senyors en donaven enquestes precioses de «cacicat» d'En J. Moya demunt es republicans de Manacor, i d'altres coses des metex J. Moya, que demostren qu'aquex senyor no es des més indicats per alsar la veu contra'ts «esplotadors».

## XII

## Fuya carabassenca

E-hu es, pero de tot, sa que's republicans de Sóller han publicada en defensa de sa seua escola layca. Se veu que'ls es caygut molt tort que la gent li diga «escola del dimoni». ¿Que hi ha que fer si axo es es seu nom? Sa metexa fuya mos ne dona una prova. Sa fuya diu que tal escola «no es dogmática ni's posa abcap relligió». Idó axo metex es lo que fan es dimonis. El dimoni no va des «dogmes» des Catolicisme ni «seposa abcap relligió», ni'n vol sebre res, en no eser per ferli la guerra. Si, es dimonis i condemnats de l'infern son axí com s'escola layca de Sóller vol educar ets allots: senza relligió. Es condemnats i es dimonis no van de Deu, no van de relligió; están separats de Deu. Es sa desgracia més grossa que pot venir demunt una persona, demunt una familia, demunt un poble: estar separats de Deu, no voler sebre res de Deu, no posarse ab Deu, qu'es com educa s'escola layca ets allots que hi van. ¿Qu'es un homo o una dona sense relligió? ¿Qu'han d'esser un allot o una al-lota, educats sense relligió? ¿Com han de distingir lo «moral» de lo «inmoral», lo «licit» de lo «illicit»? ¿Qui es estat capaç may més que sa Relligió de donar una regla per distingir i precisar lo qu'es pot fer i lo que no's pot fer? quins son es devers de s'homo ab si metex i ab el proïsme? ¿Qui més que sa Relligió ha sabuda donar una norma, una retgla an ets homos i a ses dones de lo que s'ha de fer i de lo que no s'ha de fer per obrar bé i honestament, per no

dexarse dur de ses passions, que s'alsen tan furioses i desbaratades dins es cor humà? Qui més que sa Relligió ha sabut may formar sa consciència humana, educar sa consciència humana? Qu'es s'homo, sensa consciència formada i educada, mes qu'una fera, un mostro, pitjor qu'unlllop, qu'un tigre, qu'un lleó? Per axo s'«escuela layca», que educa es jovent sensa religió, que no forma, que no educa sa consciència des jovent, es un'escuela de perdició, es un centre de barbarie i seuvatjisme, es una font de retrocés, un'esca de desordes i de desgavells i de tota classe de crims i atentats. Es qui no temen Deu que no son capaços de fer, es dia que's vejen estrets pe'ses passions? Si ab so fre de sa Relligió, ses passions encara en fan tantes de ses seues, qu'han de fer si no tenen tal fe, s'unic que té virtut per capturarles? Per axo a França des que hi ha s'enseyansa layca, se cometen molt més crims, sobre tot es joves, ets ensenyats a ses escolles layques, en cometen molts més; per axó ha augmentat a França d'una manera espantosa sa «criminalidad» des que hi ha ses escolles layques. — I que no's diga qu's pot ensenyar sa Moral sensa Relligió. ¡Quina ilusió! ¡quina mentida! No n'hi ha de Moral sensa Relligió. Ja me'n gordareu un ou de sa Moral sense Relligió! —Será sempre un ou nial, no será naxent; será sempre pur veri. Sa Moral sensa un Deu que premia'ls bons i castiga'ls mals, no ha servit may per aturar ni una gallina trava-

da, no ha servit may per fer anar dret negú, per decantar negú del mal ni durlo an el bé en cap moment diffeil. Tal Moral es una pura farsa. —Que no mos diguen tampoc es republicanetxos de Sólter que sa seua escola layca, si no ensenya sa Relligió, no es contraria a sa Relligió, no fa la guerra a sa Relligió. Axo es lo que deyen ets anticlericals francesos, com posaren s'Ensenyansa layca a França. També's presentaven com e sumament respectuosos ab sa Relligió; i juraven i perjuraven qu'ells no n'eren gens contraris. Pero axo només eren paraules. Es fets foren tot lo contrari. Aquelles escolles layques resultaren un esclat d'odi a Deu i a sa Relligió, guerra a Deu i a sa Relligió. I no fa gayre qu'un des caporals de s'impiedat francesa ha confessat qu'ells anaren ab aquella hipocresia per fer més mal, per enganar es catòlies, i declará qu'ells desde s primer moment ja volien que ses escolles layques fossen irreligioses, impies contraries a tota religió, contraries a Deu i a totes ses coses de Deu. — Ara bé ¿que sou voltros, jo republicanetxos de Sólter! més qu'uns sogueus, uns dexebles d'ets anticlericals francesos? Si, sou com ells; duys ses metexes intencions; ab aquexa escola layca vos proposau lo metex qu'ells ab ses ses seues. Sou uns hipócrites i uns dolents! ¡Sou uns inimies de Deu i de sa moralitat; pero tan vils, tan covarts, que ni pit toniu per dir a les clares lo que sou!

ment retgeix, i que se funda demunt s' infinita massa de proletaris.

Mentres aquesta massa subsistesca, inorgánica, sense verdadera incorporació o assimilació social, e-hi haurá un partit ab so nom de socialista o ab un altre nom, partit de protesta, origen de fenomens morbosos, més o menys greus, segons siga major o menor sa massa proletaria y sa seua desorganización.

D'això que acap de dir se dedueix que es socialisme sols pot atacarse eficazment mediant sa difusió de sa propietat, minvant així sa massa proletaria, i mediant s'organización professional, fent un element orgánic de lo qu'ara es un element estrany an es cos social.

A n'en PETITOV li fan llástima es qui li demanen refutacions des socialisme; ses doctrines socialistes están victoriosament rebatudes i re-de-rebatudes. Lo que falta es llevar an es socialisme es seu llevat, es seu medi de cultura, el qual no es més que's proletariat inorgánic.

Es gran medi de combatre es socialisme-partit es que cadascú cumplesca ab so seu dever social, tenint ben entès que qui té més drets i més beneficis, es es qui té més devers.

Un esfors sincer i desinteressat per incorporar definitivament es proletariat a sa societat, es lo més serio que's pot emprendre contra es Socialisme.

PETITOV

S'anellet

(sequex)

Es gigant e-hu arribá a veure que tres garrotets l'arronsarien i ¿que fa ell? Tira s'anellet an En Juan, que l'aplega, i diu an es tres garrotets: ¡Basta! Aquells dexen estar es gigant, estès en-terra tot copetjat i més de mitx estormeyat.

I En Juan ab s'anellet, es tres garrotets i ses endevinayes ja li ha copat de d'allá, cametes me valguen, si m'agafau.

—Sobre tot, deya ell, e-hu he de veure qui's porá posar ab mi ab tot aquest tu-autom qu'he aglapit entre infern i gigants! ¡E-hu haurá de esser de pel arrevelinat i de s'uy des vent per banyarme es nas de saliva! ¡Bon re-cap de re-pullaca!

Camina caminarás, i pensa qui pensa ab aquestes coses, li passá per alt es berenar, i devers mig-dia se pega un esclafit an es front, tot dient:

—¡Vaja quina passada! ¡Ei! no hi he pensat gota ab so berenar! No res, ara ab so dinar mos rescaballarem!

Pega fregada a s'anellet, dient tot remolest:

—¡Anellet, fé lo que saps fer! ¡Treume una gran platada d'arros de matanses ab una altra gran platada de llom fresc torrat, una quarta de ví i un bon retaló de pa de xexa, i llavò cuera i forqueta.

¿Que me'n direu? Ei! encara no hu va haver dit com tac! comparex allá una gran platada d'arros de matanses i un'altra gran platada de llom fresc torrat, sa quarta de ví, es retaló de pa de xexa, i sa cuera i sa forqueta.

I En Juan ja hi está afuat; i allá l'hauríeu vist fer s'aviona, enfora qui enfora bon concert. Com va haver fet ezernet de s'arros, se posa an es llom torrat, i també dexá's plat ben net, i de sa quarta de ví no hu volgueu sebre. Allá ont pegá més prim, i va esser an es pa.

Se'n va redó com un tudó a jeure, i fa una dormida més que regular.

A mitjan-capvespre, se desxondex, se posa ses cames an es coll, i de d'allá.

Camina caminarás, posta de sol, afina lluny, ben lluny, un llumeneret blau, i diu tot d'una:

—¡O un llumeneret blau! ¡E-hi arribarem, si a Deu plau!

Pren tot dret cap allá, e-hi arriba i varen esser unes casetes blanques, ab una dona dalt es portal.

—¡Bon vespre que Deu mos do! diu En Juan tot d'una.

—¡Altre bon vespre! diu aquella dona.

—No'm donarieu posada per aquesta santa nit? diu En Juan.

—Posada? diu sa dona. ¿I que no sabeu aont vos trobau?

—¡No crec trobar-me a cap banda dolenta! diu En Juan.

—Només vos trobau a una casa, diu sa dona, que només se menjén ets homos que hi entren.

—Ah! diu En Juan. ¿De manera que només se menjén es que hi son?

—Sí, diu sa dona, ¡just es qui hi son!

—Escoltau, diu En Juan, ¿i qu'es qu'es gigant, es vostro homo, es afectat de carn humana?

—Axó metex! diu sa dona.

I En Juan diu ab ell metex:

—Idò jo hi vuy un arrap ab aquest gigant! ¡E-hu vorem si se'n desfará des tres garrotets!

I diu a sa dona:

—Mirau, me'n conhort de lo que'm puga fer es gigant, tota volta que vos me volgueu donar posada.

—Per part meua poreu romandre, diu sa dona.

Román En Juan i al punt comensaren a sentir petjades i petjades. Era es gigant que se'n venia tot xarpat, i ja's posa a dir:

—¡Sent olor de carn humana! ¡Ja'm menjarem si Deu e-hu mana! ¡Sent olor de carn humana! ¡Ja'm menjarem aqueixa setmana!

Tot dient axó, posa peu dins ses casetes; i, com m'hi veu En Juan, queda tot sorprès.

—¡Bon vespre, senyor gigant! diu En Juan, tot xerevel-lo. ¿Qu'estau bonet? ¿que veniu una mica cansadot?

Aquella sortida d'En Juan sí que li vengué de-nou an es gigant, que no sabia per ont contestar. En Juan li trenca'l devant, i ja li diu:

—Ja es segur que vos vé de-nou trobar-me aquí an aquestes hores! Idò jo vos diré per que som vengut. M'han dit que vos éreu el reverent dimoni per enforar bon concert; i jo he dit:—Idò ara me'n hi vatx a veure si es tan com diuen, veyam qui's retrá primer: jo de posarhi bon concert devant o ell d'empassolarlo-se! De manera que, si estan pe'sa cosa, ara metex poreu fer sa provatura. Escoltau, ¿i es rucs de llet rostits que no vos agraden.

—¿Si m'agraden? diu es gigants. ¡Que m'hi agafarien ab una lloa!

—No res diu En Juan. ¿Quants en voleu? Set?

—Vengue'n set? diu es gigant.

—I d'ensiam ¿que també n sou afectat? diu En Juan.

—Massa, diu es gigant. Mira posan'hi set cossis.

—Voleu res pus? diu En Juan.

—Res pus, diu es gigant.

Sobre tot, ell En Juan ja ha pegada fregada a s'anellet, tot dient:

—Anellet, fé lo que saps fer! ¡Ara metex treu set rucs de llet rostits i set cossis d'ensiam!

I encara no hu va haver dit, com zás! comparex allá's mig set rucs de llet rostits ben grossos i set cossis d'ensiam d'aquell més tendre i més estufat.

A allá hauríeu vist es gigantot abordat an aquells rucs de llet rostits, dassa qui dassa i bones bocinades. Ei! un després s'altre, les se cala tots set; i llavò s'afica an es set cossis d'ensiam, i també les buyda ab un sant-i-amèn.

—¡O quina panxada més bona que m'has feta pegar! deya es gigant tot satisfet. Pero fiet, no te'n escapes de dir-me com tens tu aquexa habilitat de fer sortir coses tan bones! ¡Vaja, digamho! ¡no m' amaguis res!

En Juan pensá que convenia dirlehi an es gigant, per si, com an ets altres, li poria espampolar qualche penyora de primera. Per axó contestá tot d'una an es gigant:

—¡Parlem clars, senyor gigant, i vaja axó ab tot seeret! Es que tenc aquest anellet (i le hi mostra), i heu de creure i pensar i pensar i creure que té tal virtut que, si'l fregau i li deys: Anellet, fé lo que saps fer!—vos treu tot quant li demanau.

Es gigant agafa s'anellet, se posa a mirarlo-se, i al puñt diu an En Juan:

DE TOTES ERBES

Secció local

Sa festa de St. Domingo, axó es, sa part religiosa resultá molt solemne, gracies a Deu. E-hi acudí prou gent.

Es jocs que's feren de Foot-Ball (bolles o pilotes de peu), anaren ben animats. Sa nostra enhorabona an es qui se'n dugueren es premis.

Ses figues no maduren encara; van un poc enrrera. Deu fassa que no danyi s'esplet, que si capitava bé, poria esser prou bo. Cada cosa a son temps i d'estiu cigales, diu s'adagi; i axó se complex particularment ab ses figues.

Ses mel'les se son atropellades sens dupte ab tant de sol com fa i tan acaponador. Axí es que'ts amel'lers han perdudes ses fuyes, i axó los es com una pedrada a s'os de sa cama.

Ses prunes també se ressenten de ses soleyades ferestes qu'ha fetes; no han madurat bé, i es segur que ses pruneres en durán sa post an es forn.

S'anyada d'oliva, no se presenta malament per ara, encara que dins Manacor no suposa gayre.

Ara ses garroves si que van bé. S'anyada se presenta prou garrida.

Ses pomes no's presenten malament allá ont no hi pegá, sa pedrada de maig. Allá ont pegá, ses pomeres quedaren molt abatudes i es fruyt tot copetjat.

Es reyms prometen poc enguany. No n'hi ha tants com molts se pensaven.

ANDREU ALCOVER

Proletariat i socialisme

Acap de lletgir un llibre alemany titulat «Crisis des Socialisme»; i de ses seues págines, que son un teixit de textos des caporals socialistes alemanys, se dedueix que's socialisme, com-e teoria de reconstrucción social o siga baix des puñt de vista positiu, es una doctrina fracassada,

que ni es més fanáticos marxistes se atreixen a defensar.

Això mateix que succeeix ab sos socialistes doctrinals, succeeix ab sos socialistes d'acció. Aquests deixen també de banda es sòmits marxistes, i se s'n fets sindicaliste, posant tota sa seua confiansa ab s'acció professionalment organizada, y desertant de s'acció política o al manco dexantla a segon terme.

Pero també es un fet que lo que s'anomena partit socialista torna gros de cada dia a totes ses nacions de vida industrial preeminent.

A Alemania, si bé es veritat que a ses eleccions de l'any 1907 baixaren, de 78 diputats a sa Dieta Imperial, a 43; pero tengueren tres milions docents xexanta mil vots, allá ont a ses eleccions passades no ne havien tenguts més que tres milions redons. En quant en es seus membres, es partit socialista alemany, l'any 1906 en tenia 384 mil y a principi d'aquest any los havia doblats contantne 720 mil.

A France es arribat a esser es partit dominant, puys conta dins sa Cambra llegalativa uns 252 diputats.

¿Com esplicar aquest augment partidista des socialisme, junt ab sa seua Crisis doctrinal?

An es meu pobre concepte, això s'explica molt bé, perque es socialisme, com-e partit, surt, resulta d'un gran fet social, que no es altre qu'es proletariat, aquexa innombrable multitut que viu just des pur jornal de cada dia, ajupida baix d'un jou ben fexuc, qu'ella el troba casi tan mal de dur con es de s'esclavitut, mentres que ses doctrines socialistes son teories inventades per explicar i solusionar aquell fet. Aquestes doctrines socialistes poren esser refutades ab altres doctrines; pero es socialisme-partit subsistirá y avensará fins i tant que no desaparezca o se modifiqui fondament es fet social des proletariat.

Es partit socialista no s'es distinguit a cap nació pe'ses millores qu'haja fetes ni intentades a favor d'ets obrers, no; ets obrers no son socialistes per millorar més o manco, individualment, sino per protestar contra s'orde social que actual-

—Mira hem de fer un barat.  
—Amb-e que? diu En Juan.  
—Ab un *fobiolet*, que, en tocarlo *li-tu-li-tu-li*, fa comparexer tots es soldats del Sr. Rey, diu es gigant.  
—¿Cap per cap? diu En Juan.  
—Cap per cap, diu es gigant.  
—Bono idò, diu En Juan, quedauvos *anellet* i *donaume's fobiolet*.  
Es gigant li dona's *fobiolet* i, se queda *s'anellet*; i, com un i altre, tenien més son qu'altra cosa, se'n anaren a posar ets ossos de pla.  
I heu de creure i pensar que lo endemà dematí, com se despert En Juan, cop en sec l'invest una tristor tan grossa d'haver baratat *s'anellet* ab aquell *fobiolet*, que se'n va an es gigant, el troba que s'acaba d'axecar, qu'encara se fregava'ls uys, i ja li enfloca aquesta:  
—Senyor gigant, una cosa havia pensada.  
—Quina? diu es gigant.  
—De si tornariem sa barrina arrera, diu En Juan.  
—De *s'anellet* i es *fobiolet*? diu es gigant.  
—Sols que m'hájeu entès, diu En Juan.  
—Idò no vaig de pop, diu es gigant. Lo fet, fet; no es d'homos tornar arrera. Sobre tot, no'n vuy sentir parlar pus, diu es gigant.  
—Ell d'una paraula vengueren a s'altra, i En Juan se fa curt de tot, i ja's treu es *tres garrotets*, i ja les ha afuats an es gigant. I es *tres garrotets* tocs i més tocs an es gigant p'es morros, pe's nas, pe' ses galtes, pe' sa closeca, pe' s'espinada, pe's buyts, pe'sa panxa, pe' s'os de sa cama; i es gigant jcrits, i remeulos, i manotades, i revinglada d'assi i revinglada d'allà! Però's dimonis des *tres garrotets* no paraven de bestreureli, com més anava, més fort.  
—¿Som mort! deya's gigant. ¿Axò no son *tres garrotets*; axò son dimonis, més que dimonis!  
—Senyor gigant! deya En Juan; si no m torna *s'anellet*, jo li asseguro que's *tres garrotets* el dexarán an es siti!  
Es gigant e-hu arribà a veure; i, apurat de tot, se treu *s'anellet*, i'l tira an En Juan p'es cap.  
En Juan l'engospa a l'ayre, desferra's *tres garrotets* des gigant; i ab *s'anellet*, es *tres garrotets*, ses *endevinayes* i es *fobiolet* ja li ha copat cap a cap a ca-seua més trempat qu'uns orgues, més xelest qu'unes castanyetes, ab més coratje qu'un regiment de soldats.  
Arriba a ca-seua, i sa dona i sa dona i ets infants ¡tots aferrats per ell! i ¡bones besades! Es que se pensaven que ja era mort, que jo no'l tornarien veure pus may.  
—Pero ¿aont eres? ¿d'ont vens? li deya sa dona.  
—Pero ¿aont éreu? ¿d'ont veniu? li deyen els infants, quatre pollastrellots i tres al·lotelletes, que feyen un cap ben viu; pero que no sabien aont havien de girar es barram.  
—No res, arribà a dir En Juan. Es molt llarc de contar tot lo que m'ha passat. ¡Vos asseguro que no es estat tot berbes sa casta gallega que he correguda! pero gracies a Deu, crec que duc es meu remey, i que no patirem pus.  
—¿Aquesta será vera? digueren sa dona i ets infants, als es cap i obrint uns uys com uns salers.  
—¿Ara metex vos ho faré tocar ab ses mans! diu En Juan. ¡Vaja! ja seure tothom a sa taula! i ja poreu esser partits a dir qu'es lo que vos agradaria més tenir demunt aquesta taula!  
—¿Qualsevol cosa, mentres si bona de menjar! diuen tots. ¡Pa i formatje! pa i sobressada! ¡Sa questió es porer roegar.  
Aquí En Juan pega fregada a *s'anellet*, tot dient:  
—*Anellet*, fé lo que saps fer! ¡Treum aquí una gran graxonera de sopes ab ous i una gran platada de sobressada prima torrada i botifarrons torrats, que n'hi haja abastament per tots! ¡I mitja quarta de ví per hom, i una bona llesca de tot es pa, també per hom.

I ja hu crec que a l'acte comparagué tota aduell bon coacert demunt sa taula. I allà haurieu vista fer sa viona a tota aquella gent. No recordaven essers'hi vists may devant tan bon concert.  
No'n volgueu sebre més: no le hi tengueren gayre temps devant; ab una exhalació el tengueren dins gavatx; no les tocaven voreres ses cuerades de sopes, i es bocins de sobressada prima i es botifarrons. Cada boca d'aquelles era un engolidor. Sobre tot, menjaren fins que s'ho pogeren tocar ab so dit.  
I allà bots i xecalines tothom, i bones aferrades p'es coll an En Juan!  
—Beneida s'hora qu'ets arribat! li deya sa dona.  
—¿Beneida s'hora que sou vengut! li deyen ets infants.  
—¿I durará molt de temps aquexa baldor? deyen uns i altres.  
—¿No temeu! deya En Juan. ¡Si Deu ho vol i Maria, no s'hi acabarà per ara's bon concert dins aquexa casa!  
—¿Amèn! deya tothom.  
I hu feya tenir ver En Juan, perque a s'hora des berenar, dinar i sopar, feya seure tothom a sa taula, pegava fregada a *s'anellet*, i allà vengua unes grans platades de sopes i arrós, i tota classe d'escaldums, i pollastres farcits i porcelles rostides, i *bunyols de vent*, i *Pa d'En Pou*, i *llesquetes del Papa*, i *orayanes*, i *congreys*, i tota quanta cosa de menjar les passava p'es cap.  
I feyen tots tan bona lletra i s'atepien tan a les totes, que dins set o vuyts dies se varen haver de posar a axamplar ses bastes des calsons des quatre pollastrellots i de son pare i es jipons i ses faldes de ses tres al·lotelletes i sa mare, perque tots posaven costats a la vela i les veyen pujar ses popes i ses colors.  
(Seguirá.)

JORDI DES RECÓ

## Sa mora farolera del Carril

II.

Es dies corren, s'empenyen ets anys, i ses persones i coses passen aviat, quedant de moltes ben curta memoria; pero sa recordansa de certs fets, encara que no quedin escrits ab lletres de mol·lo, no s'esborra may.

Quant, encara nins, mos duyen a la esglesia, sa vista d'ets infeels que's nostro glorios patró Sr. Jaume trepitja ab so seu cavall, ses contarelles ferestes que feyen quant érem al·lotets i mes envant es conexement de ses torres de *la Marina*, no mos han dexat oblidar may ses injusticies qui feren es Moros an es nostros rebesavis; i com-e dignes hereus seus duym infiltrada dins sa nostra sanc una bona part de sa molta por qu'es moros les feyen i des gros avorrimet que les tenien. Si axò no bastava per odiar sa rassa mora s'historia moderna de sa guerra d'Àfrica ab sos conflictes que cada dia mos moven de aquella terra, sobriarien per conseguirho.

Entre noltros, es nom de *moro* o qualsevol altre derivat d'ell representa injuria, violencia o cosa desagradable. Per *moros* conexem es mascarats de ses xemeneys; com-e de *moro* passen aqueys *claperots* axencats, plens d'arritjes, esparagueres, argelagues i romaguers, qu'enjegen es conrador i li roben un bon tros de terra; *clavells de moro* deym an aquelles flors poc agraciades, que ne gu tria ni ensuma; *bolets de moro* deym a ses girgoles que ferim ab so peu i no aplegam ab sa mà; *turbants de moro* anomenam unes carabasses, ni llargues ni redones, que no se menjen cruces, cuytes ni confitades; *blat de moro* es una casta de blat d'espiga negra, que no sap fer pa blanc; com també volem que sien *moros* ses monjetes bigarrades: *figueres de moro* son aquells arbres tant malambrosos que sempre rosesguen i que, carregats de pues per tot, es molt perillós s'ar-

rambars'hi; *figues morisques* son ses que afarten per lo gotilenques i que venen totes soles, i son sempre fades i may acaben de madurar. An ets animals d'ombres mortes i mal pel les posam es nom de *moro*, *moreno*, *moreta*, *moreu*. Son *moretons*, ets al·lots de pell tenyideta; ets homos de ceyes baxes, qui riuen poc i no juguen gayre, son *sarracenos*; i es qui miren sempre de coa d'uy o en-terra, i baraten ab senyes totes ses paraules possibles, son uns *Moracos*. Quant dificultats inesperades entorpexen ses nostres empreses o veym series aquelles cares que no hi solien estar, mos parex destriar *moros a la costa*. Sempre que una má fexuga mos fa una cura sensa pietat, la callicam de *cura de moro*; si tenim un any berrer, mos quexam d'haver sufrida una *tupada de moro*. Protestam des repartiments mal iguals perque 's *moros van mesclats ab sos cristians*. Y sobre tot s'aversió an es *moros* ha d'esser ferrosament vey a forta, allà ont moltes mares diuen, renyant ets infants qui ploren massa:—Si no calles, vendrá un *morot i te menjará*.

Aquex enflay d'expressions aont entra sa paraula *moro*, formades p'es sentiment popular, demostren lo mal vists qu'eren es *moros* des poble mallorquí. Per axò no es gens estrany si a la gent no li es cayut gayre bé que demunt sa *font de sa plassa des carril* e-hi vulguin enflocar s'estatua d'una *mora* per agontar uu *fanal*. Se veu que la gent no va de *moros* ni de *mores*.

JUAN D'ALLÀ BAIX.

## Una mentida contra Mn. Alcover

Aquell *doctor catalá* an-e qui eludirem setmanes enrera, qu'escampava mentides i veri dins Manacor contra Mn. Alcover, ja hem aclarit qui era: era es que noltros mos pensávem, un tal D. Benet Roure i Barrios, que anys enrera feya molt de l'amic a Mn. Alcover, i llavò assetsuaxi, l'any 1908, so posà a intrigar i escampar murta contra ell, fins que Mn. Alcover li plantà un tapa-morros demunt es *Bolletí del Diccionari*, i l'home no va tenir coratje de tornar piular pus demunt periodics, i a lo que's veu se dedicà a-les-hores a parlar malament de Mn. Alcover devant aquell i aquell altre, allà ont Mn. Alcover no's poria defensar. Axò vengué a fer a Manacor, fa uns quants mesos; i va dur sa seua..... *cavallerositat* fins a s'estreim de dir dins es *Círcol Liberal* d'aquesta vila devant una partida de persones, una de les quals mos ho contá, que Mn. Alcover havia rebudes una partida de subvencions de sa Diputació de Barcelona per fer es *Diccionari de la llengua catalana*, i qu'ell en tenia documents ab so segell d'aquella Diputació com mentres Mn. Alcover havia rebudes tals subvencions. Axò es una solemne mentida. Si'l Sr. Roure i Barrios té cap document de sa Diputació de Barcelona que diga res d'axe, es un document fals. Es impossible que's dignissim Secretari de sa Diputació de Barcelona haja espedit cap document aont se consigni una falsedat tan estúpida, una mentida tan descarada. Es completament fals que sa Diputació de Barcelona haja donat may ni un centim de *canet* a Mn. Alcover per fer cap *diccionari*. ¿Quin nom merex tot un doctor en medicina, D. Benet Roure i Barrios, que se'n va p'el mon a escampar tals mentides i falsedats contra Mn. Alcover? Un nom ben lleig. Que judiquin ses persones decents.

## ¿Per que no tenim Granja?

Fa més d'un any que se parla de si s'establiria una *Granja Agrícola* a ses Balears; y que segons es nostro entendre, es tant necessaria com es

pa per viure. Seguit sentim critiques contra sa rutina des conradors; y ¿qu'han de fer els pobres malanats si no tenen un centre aont se puguen enterar d'ets avenços que's van fent dins es seu art? Segons ses lleys vigents, diuen, a cada regió pertoca haverhi una, *Granja*, y, segons estam entesos totes ses altres regions d'Espanya en tenen. ¿Com es que sa nostra no'n té? Y mos sembla que sa de ses Balears seria una de ses que duria més ventatjes. Si teniem una *Granja*, allà se porien estudiar ses veriedats arbòrees y arbácees y ses ventatjes qu'un es més que ses altres duen; com també, ses malalties que mos tiren a perdre un esplet, ¿sia de lo que sia, quant casi el tocam ab ses mans.

Bé se son publicats concursos, se son presentades finques que creym reunixen condicions; pero no sabem per qui s'es perdut; lo cert es que no s'es fet res. Mos acaben de dir, que han oferida una finca, tan petita, que no té servici per lo que s'es mester. Una finca per *Granja Agrícola* al manco han de ser vint hectárees, y noltros creym qu'encara es petita. Per avuy sols cridam s'atenció des nostros companys des pobles, suposat que's de Palma ja han comensat. Se fa precis clamar tots, pero ben fort, un dia i un altre dia, demanant sa *Granja Agrícola*. E-hi tenim dret, no es duptós; pero si'l mos volem fer concedir, s'es mester no dormir gota, s'es mester mouremos, treuremos es fret de peus i cridar fort devant ses Autoritats, ab tot respecte, axò sí, pero també ab molta d'energia.

No demanam res au-e que no tenguem dret. ¡Fora son! ¡fora rues a sa llengo, conradors mallorquins! ¡Fassem tots un cos i demanem sa *Granja Agrícola*! No oblidem que *qui no plora, no mama!*

ANDREU ALCOVER..

## S'article d'En Petitoy

Cridam s'atenció des nostros lectors demunt s'article *Proletariat i Socialisme* des nostro colaborador *Petitoy*. Es un des més notables que nros ha escrits pe'ses grans veritats qu'es-tampa. Es cosa de que s'hi fixen bé ses persones que's preocupen de sa sort i des pervindre de sa societat. Consideram qu'En *Petitoy* posa's dit dins sa llaga. Es *Socialisme* es un problema de sa vida humana que no's resol negantlo o tancant ets uys devant ell o decantantlos, sino estudiantlo d'aprop; i, vista quina es sa rel des mal, tayarla, esvairla i no dexarla treure pus.

†

## D. Justa Castaño Sanxo de Ferrer

Aquesta dignissima senyora, esposa des nostro amic del cor i *Administrador* de LA AURORA, D. Miguel Ferrer, passà d'aquex mon a l'altre, dilluns, després de rebre'ls Sants Sagraments, i edificant tots es qui la rodetjaven, ab sa seua gran resignació i maravellosa serenitat d'esperit, posant de manifest sa solidesa de ses seues virtuts. ¡Que'l Bon Jesús l'hajatrobadaan estament de gracia; i, si encara está entretenguda an el Purgatori, que'l Bon Jesús la trega, i l'admet a l'etern descans de la santa Gloria, i doni en el seu espòs, fiys i demés familia molts anys de vida per pregar per ella, i el conhort i conformansa que tant necessiten per suportar un cop tan terrible com es sempre una mort d'aquestes. ¡Al cel la vegem. Amen!